سخن سردبیر
Editorial
مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دوره ۱۸، خرداد ۱۳۹۸، ۲۰۸-۲۰۷

«پوشش همگانی بهداشت: هرکسی، هرجا»

Universal Health Coverage: Everyone, Everywhere

محسن رضائیان[۱]
M. Rezaeian

سازمان جهانی بهداشت World Health Organization (WHO) هر ساله هفتم آوریل (مصادف با هجدهم فروردین) را به عنوان روز جهانی بهداشت گرامی داشته و شعاری را برای آن انتخاب می‌کند. برای روز جهانی بهداشت سال ۲۰۱۹ میلادی نیز، شعار پوشش همگانی بهداشت: هرکس، هر کجا (Universal health coverage: everyone, everywhere) را برگزیده است. علت انتخاب این شعار آن است که برآوردهای این سازمان نشان می‌دهد که نیمی از جمعیت جهان دسترسی کامل به مراقبت‌های اولیه بهداشتی را ندارند. این در حالی است که " پوشش همگانی بهداشت" یکی از اهداف توسعه پایدار (Sustainable Development Goals) است که در سال ۲۰۱۵ میلادی به تصویب تمام کشورهای عضو سازمان ملل متحد رسیده و آنها را متعهد کرده است که تا پایان سال ۲۰۳۰ میلادی به این امر مهم دست پیدا کنند [۱].

سازمان جهانی بهداشت، هم‌چنین برآورد نموده است که بیش از هشتصد میلیون نفر (تقریباً ۱۲ درصد جمعیت جهان) حداقل ۱۰ درصد بودجه خانوارشان را برای مراقبت‌های بهداشتی هزینه می‌کنند. هم‌چنین، صد میلیون نفر از مردم جهان به سمت فقر (Extreme poverty) رانده می‌شوند، چرا که باید برای مراقبت‌های بهداشتی خود هزینه نمایند. تعریف فقر مطلق داشتن درآمدی برابر با ۱/۹ دلار آمریکا در هر روز می‌باشد. براساس برآوردهای این سازمان، به طور کلی در جهان به هجده میلیون کارمند بهداشتی جدید نیاز است تا بتوان به هدف پوشش همگانی بهداشت دست یافت [۱].

برای دست‌یابی به این هدف مهم، سازمان جهانی بهداشت راهکارهای متفاوتی را مورد نظر قرار داده است. در یکی از این راهکارها، این سازمان قصد دارد تا نابرابری در سلامت را با در نظر گرفتن مؤلفه‌های اجتماعی سلامت و از طریق فعالیت‌های چند بخشی مورد توجه قرار دهد. به نظر می‌رسد یکی از مؤلفه‌های اجتماعی سلامت که از دلایل اصلی فقر و نابرابری در جهان

۱- استاد گروه آموزشی اپیدمیولوژی و آمار زیستی، دانشکده پزشکی، مرکز تحقیقات محیط کار، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران
تلفن: ۳۱۳۱۵۱۲۳-۰۳۴، دورنگار: ۳۱۳۱۵۱۲۳-۰۳۴، پست الکترونیکی: moeygmr2@yahoo.co.uk، ارکید: 0000-0003-3070-0166

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-10-31]
[DOR: 20.1001.1.17353165.1398.18.3.9.9]

امروزی می‌باشد، مسأله جنگ و درگیری‌های نظامی به ویژه در مناطق مدیترانه شرقی و آفریقایی این سازمان می‌باشد که کمتر مورد توجه قرار گرفته است [۲].

برای مثال در منطقه مدیترانه شرقی و در سال‌های اخیر، کشورهای افغانستان، سوریه، مصر، لیبی، تونس، یمن، بحرین، عراق و فلسطین تحت تأثیر جنگ، درگیری نظامی و ناآرامی‌های مدنی بوده‌اند [۳]. تا پایان سال ۲۰۱۶ میلادی، برآورد شده است که پنج و نیم میلیون نفر از مردم سوریه و دو و نیم میلیون نفر از مردم افغانستان به صورت پناهنده در کشورهای دیگر (به خصوص کشورهای منطقه) زندگی نمایند [۴]. براساس برآورد جهانی بار بیماری‌ها (Global Burden of Disease) (GBA) در سال ۲۰۱۵ میلادی و در مقایسه با سال ۱۹۹۰ میلادی، ۱۰۲۷ درصد افزایش مرگ‌های ناشی از جنگ در منطقه مدیترانه شرقی رخ داده است [۵]. به طور واضح، این اعداد نشان می‌دهد که در مناطقی از جهان که جنگ و درگیری‌های نظامی در حال رخ دادن هستند، دسترسی به پوشش همگانی بهداشت بسیار دشوار خواهد بود. از همین رو، به نظر می‌رسد یکی از وظایف مهم سازمان جهانی بهداشت، تقبیح قدرت‌های بزرگ جهانی است که برای دستیابی به منابع طبیعی سایر کشورها، آن‌ها را درگیر جنگ می‌نمایند.

References

[1] World health Organization. World Health Day 2019. https://www.who.int/campaigns/world-health-day/world-health-day-2019. Last accessed April 2019.

[2] Rezaeian M. Challenges of developing countries' epidemiologists in the 21st century. *Acta Med Iran* 2016; 54(1): 4-8.

[3] Mokdad AH, Forouzanfar MH, Daoud F, El Bcheraoui C, Moradi-Lakeh M, Khalil I, et al. Health in times of uncertainty in the eastern Mediterranean region, 1990-2013: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2013. *Lancet Glob Health* 2016; 4(10): e704-13.

[4] UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), Global Trends: Forced Displacement in 2016, 21 June 2017, available at: http://www.refworld.org/docid/594aa38e0.html. Accessed April 2019.

[5] GBD 2015 Eastern Mediterranean Region Mental Health Collaborators, Mokdad AH. The burden of mental disorders in the Eastern Mediterranean region, 1990-2015: findings from the global burden of disease 2015 study. *Int J Public Health* 2017 Aug 3.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-10-31]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1398.18.3.9.9]